

[4]. Композитор мав максимальні умови для розвитку свого оркестрового стилю, справжній майданчик для експериментів та для відбору кращих зразків та прийомів, що і склали класичний віденський стиль.

Література:

1. Акшенцева В. М. Инструментальные концерты Й. Гайдна в контексте межжанровых взаимодействий. Манускрипт, 2019. Т. 12. В. 7. С. 140–144. С. 143.
2. Любимов А., Мартынова О., Насонов Р. Клавесин и хаммер-клавир: друзья-соперники? URL: <http://www.earlymusic.ru/uploads/cgmusic/id33/klavesin-hammerklavir.pdf>
3. Сабольчи Б. Гайдн и Венгерская музыка. *Советская музыка*, 1959. № 6. С. 77–84. с. 78.
4. Oort B. van Haydn and the English Classical Piano Style. *Early music*, 2000. Vol. 28. № 1. P. 73–89.
5. The History of the Piano. URL: <https://www.piano-keyboard-guide.com/history-of-the-piano.html>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-004-9-18>

КОНВЕРГЕНЦІЯ І КУЛЬТУРА

Уварова Т. І.

*кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри мистецтвознавства
та загальногуманітарних дисциплін
Міжнародного гуманітарного університету
м. Одеса, Україна*

«Працювати з культурою після «культурного повороту» [1, с. 251] без розуміння основних тенденцій та процесів неможливо. Найважливіше поняття, яке описує дифузійні процеси в сучасній культурі – це «конвергенція». Цей термін достатньо широко застосовують у різноманітних сферах. «Конвергентність» (від лат. *convergo*) означає зближення, сходження до одного центру. Наприклад, у визначені «конвергентна еволюція», конвергенція розуміється як процес, що призводить до формування комплексу схожих ознак у представників неспоріднених груп. У біології, наприклад, конвергенція – це функція людського зору, яка дозволяє, дивлячись на об'єкт двома очима,

сприймати його цілісно. Словосполучення «технологічна конвергенція» вживається у розумінні об'єднання різних технологій.

Більш того, термін уживаний не тільки у різних природничих та гуманітарних науках. Конвергенція, у сучасній культурі – це синтез нано-, біо-, інформаційних і когнітивних технологій, що характеризують сучасне наукове, технічне, соціальне становище інформаційного суспільства. Конвергентним технологіям притаманний великий антропологічний і соціальний потенціал, реалізуючи який, вони значно змінюють місце існування й самої людини. А головне – конвергентність «відображає фундаментальну особливість сучасного етапу розвитку наукового й технічного знання, що виявляється в інтеграції приватних галузей, міждисциплінарній взаємодії, використанні комплексних, системних методів дослідження» [7].

Найбільш виражено проявилися процеси конвергенції у медіасфері. Конвергенцію розглядають як один із її рушійних трансформаційних процесів. «Відбуваються складні процеси, коли нові форми медіа змінюють їх старі культурні втілення» [1, с. 255]. «Ласкаво просимо в конвергентну культуру, де стикаються старі і нові медіа, де перетинаються корпоративні та локальні медіа, де енергія медіавиробників і енергія споживачів медіаконтенту поєднуються самими непередбачуваними способами» – пише у своїх дослідженнях Г. Дженкінс [3, с. 28]. Він пропонує концепцію конвергенції «як стратегію еволюційних змін медіа та як парадигму, визначальну ієрархію, диверсифікацію і взаємозв'язок медіа, а також як поняття, яке описує технологічні, промислові, культурні та соціальні зміни» [4, с. 35]. Основна методологічна передумова Генрі Дженкінса полягає в тому, що зміст культури і способи її виробництва, або передачі взаємопов'язані. Він вважав, що у медіа і культурній конвергенції є три вирішальних аспекти. По-перше, розвивається партисипативна культура (культура співучасті), яка переробляє досвід споживання медіа в нове виробництво, яке не тільки створює нову культуру, а й підтримує стару [5]. По-друге – колективний інтелект як сума загальної інформації, що належить в індивідуальному порядку членам спільноти знання, доступна в будь-який час у відповідь на конкретний запит» [3, с. 30]. Колективний інтелект, в свою чергу, неможливий без нових технологій. Ключовий з них є Інтернет, який значно знижує витрати на обмін інформацією, дозволяючи знаходити односторонні по всьому світу в будь-який зручний час. По-третє, ключовим аспектом конвергенції є «технології зі зворотним зв'язком [1, с. 255]. Мова йде про виникнення у відповідь на медіаконвергенцію нової естетики, яка пред'являє до споживачів нові

вимоги, перебуваючи в прямій залежності від активної участі спільнот» [3, с. 142].

У медіакulturі під конвергенцією розуміють багатоаспектний процес сходження та взаємоуподібнення різних ЗМІ [2]. Конвергенція постає як «образ ідеальної комунікативної системи («інформаційній супермагістралі»), у якій відбувається інтеграція звуку, відео– і текстових даних з можливістю зберігання в гігантських бібліотеках; інтеграція включає також інтерактивні механізми [8, с. 47]. Медіа-конвергенція розуміється як «комплекс технологічних, економічних, соціально-культурних змін: злиття «старих» і «нових» медіа, процес дигіталізації культури, злиття галузей, зсуви в організації медіа-виробництва, інтеграцію медіа в повсякденне життя тощо» [10, с. 85-86]. «Медіаконвергенція – це більше, ніж просто технологічний зсув, – зазначає Генрі Дженкінс. Конвергенція змінює відношення між наявними технологіями, галузями, ринками, жанрами та аудиторією. Конвергенція змінює логіку роботи медіаіндустрії та споживання новин і розваг» [6, с. 15-16].

Також під медіаконвергенцією розуміють результат суміщення декількох каналів медіа в одному, процес зближення, злиття ознак і елементів в незалежних одна від одної явищах, рух контенту серед множинності медіаплатформ (від англ. media platform) – технічних засобів медіа. Конвергенція постає і процесом, і результатом інтеграції творення різних видів контенту, його тиражування різними медіаплатформами. Особливостями такої медіаконвергенції є злиття традиційних форм медіа з Інтернетом; зміна мномедійного середовища на мультимедійне, діалогові відносини між учасниками інформаційної діяльності; трансмедійність медіаконтенту; швидкість розповсюдження; інтерактивність тощо.

Російська дослідниця трансмедіа Н. Л. Соколова, конвергенцію пов'язує з жанровими трансформаціями. «Сьогодні технологічно стало можливим створення дуже «щільного», синтетичного медійного світу з переплетенням багатьох форматів і жанрів» [9].

Більш широко представлені конвергентні процеси в медіакulturі Н. Зражевською. Вона пише, що «конвергентні процеси змінюють характер медіакulturі. Її нові явища змушують підбирати нові терміни, формулювати нові судження й дефініції для характеристики їхніх особливостей, ролі й значення їхнього впливу на суспільство й індивідуумів. Медіакultura в системі нових інформаційних процесів набуває нових рис і впроваджує нові естетичні й ціннісні характеристики в культурі загалом. У сучасних умовах глобалізації вона тяжіє до

культурного імперіалізму, мета якого – конвергенція субкультур і створення єдиного світу загальної культури [7, с. 47].

Конвергенція розглядається не лише в контексті змін медіа-споживання. Відбувається «трансформація інформаційного простору як площини найрізноманітніших соціокультурних практик – від гастрономічної культури і спортивного вболівання до політичних процесів та інформаційних війн» – пише Ю. Половинчак у статті «Конвергентні процеси в сучасному інфопросторі: трансформації текстів, практик, ієрархій». На її думку у наслідок конвергентних процесів у культурі з'являються взагалі «нові тенденції продукування і трансформації сенсів, репрезентації цінностей» [11, с. 40].

Отже, конвергенція позначила низку технологічних, економічних і соціально-культурних змін. Вона відображає фундаментальні особливості сучасної культури. Проте єдиної теорії конвергенції ще не вироблено, її ще належить створити, що, на нашу думку, принципово важливо для визначення та прогнозування майбутніх змін та формування культури майбутнього.

Література:

1. Афанасов Н. Б. Галактика медиа: журнал медиа исследований. 2019. № 3. С. 251-263.
2. Вартанова Е. Л. Новые медиа как фактор модернизации СМИ / Е. Л. Вартанова [Электронный ресурс] // Информационное общество. – 2008. – Вып. 5-6. – С. 37-39. Режим доступа: <http://emag.iis.ru/arc/infosoc/emag.nsf/VP>.
3. Дженкинс Г. Конвергентная культура. Столкновение старых и новых медиа, Москва: РИПОЛ классик, с.384.
4. Jenkins, H. (2004) The Cultural Logic of Media Convergence / H.Jenkins // International Journal of Cultural Studies. Volume 7. Issue 1. P. 34–35.
5. Jenkins, H. (1992) Textual Poachers. Television Fans and Participatory Culture. London – New York: Routledge, p. 46.
6. Jensen K. B. Interactivity in the Wild. An Empirical Study of 'Interactivity' as Understood in Organizational Practices / K. B. Jensen // Nordicom Review. – 2005. – № 1. P. 3-30.
7. Зражевська Н. І. Нові медіа і нові форми комунікації в медіа культурі. Режим доступу:http://er.ucu.edu.ua/bitstream/handle/1/1015/apmk_2013_14_16.pdf?sequence=1&isAllowe // [эл. pec.] – Режим доступа: <http://www.socionauki.ru/2>.

8. Нові медіа в сучасному суспільстві: культурологічний вимір: монографія / В. М. Судаківа, М. Ю. Наумова та ін. – К.: Інститут культурології НАМ України, 2017. – 352 с.

9. Соколова Н.Л. / Трансмедіа и «интерпретативные сообщества» // Культурная история медиа. СПб, 2011. № 3(4)., С. 12-21.

10. Соколова Н. Л. Популярная культура Web 2.0: к картографии современного медиаландшафта: монографія / Н. Л. Соколова. – Самара: Изд-во «Самарский университет», 2009. – 204 с.

11. Половинчак Ю.М. Конвергентні процеси в сучасному інформпросторі: трансформації текстів, практик, ієрархій / Ю. Половинчак // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2017. – Вип. 46. – С. 31-44. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0000001623>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-004-9-19>

НАЦІЄТВОРЧА ТА ЕТНОКОНСОЛІДУЮЧА РОЛЬ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ У ЗБЕРЕЖЕННІ КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНИХ ТРАДИЦІЙ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Ян І. М.

кандидат мистецтвознавства,

доцент кафедри музичного мистецтва

Комунального закладу вищої освіти Київської обласної ради

«Академія мистецтв імені Павла Чубинського»

м. Київ, Україна

Українська культурно-історична спадщина, яка формувалася упродовж століть є головною складовою національної самоідентифікації та репрезентації нашої країни у загальноєвропейському просторі. Дослідження історичних засад становлення українського музично-драматичного театру, осягнення його як феномену, який здатний ілюструвати динаміку духовного поступу української нації, у сучасних умовах національно-культурної ідентифікації та європейської інтеграції України є доволі важливим для сьогодення та виступає одним із пріоритетних завдань сучасного мистецтвознавства.